

Prorok Eliáš zažívá těžké chvíle. Sestry a bratři, asi nikdo bychom nechtěli být v jeho kůži. Před sebou dnes máme člověka zlomeného, zoufalého, člověka bez vyhlídek. První věc, která nás na Eliášově příběhu zarazí, je skutečnost, kdy se všechno odehrává. Co se stalo, že na Eliáše přišla taková chmurná nálada? Eliáš neproděl žádnou velkou tragédií, má za sebou velký triumf, jak se píše v předcházející kapitole. Na hoře Karmel před zraky početného publika slavně zvítězil ve sporu s pohanskými kněžími. Proti Eliášovi, jedinému proroku Hospodinovu, stálo 850 proroků bohyně Ašéry a boha Baala. Jenže pohanská oběť se jaksi nepovedla, zatímco Eliášova pocta Hospodinu se vydařila.

Na počátku dnešní kapitoly tedy máme před sebou člověka úspěšného. Člověka vítěze, který znemožnil a ztrapnil své protivníky. Máme před sebou proroka, k němuž se Hospodin přiznal. Eliáš by právem mohl být spokojený, ale není. Bývá tomu tak, že jsme chvíli nahoře, nabití štěstím, uznávaní okolím, v centru pozornosti sklízíme potlesk, a pak stačí maličko a už se vezeme dolů, štěstí a pocit naplnění je ten tam, propadáme se, okolí o nás v lepším případě ztrácí zájem, v horším případě na nás škodolibě dotírá. Jak snadno se přehoupne situace. Úspěch se neodpouští. Z vítězného proroka se stává prorok pronásledovaný. **Achab**

oznámil

k

rálovně

Jezábele vše, co udělal Eliáš, že pobil všechny Baalovy proroky mečem. Jezábel poslala k Eliášovi posla se slovy: „Ať bohové udělají s tebou, co chtějí! Zítra v tento čas naložím s tebou, jako ty jsi naložil s nimi!“

(1n)

Eliáš není blázen. Nenechá se přeci zabít nějakou šílenou královnou. Prchá před smrtí do bezpečí. Na jihu, v liduprázdných pouštních oblastech, unikne z dosahu Jezábeliných biřiců. Ovšem jedno nebezpečí střídá druhé. Nyní se Eliáš stává sám sobě nebezpečným. Eliáš představuje nebezpečí pro Eliáše.

Sám šel den cesty pouští, až přišel k jednomu trnitému keři a usedl pod ním; přál si umřít.

Vyprahlý, zoufalý, beznadějný člověk. Co je mu platný včerejší úspěch, nač mu je včerejší sláva, když dnes je šťvanou zvěří, vyhnancem, kterému nikdo nepomůže?

Eliáš

si přál umřít.

Věta, která mrazí a zebe. Člověk, který už pro sebe nevidí žádnou budoucnost. Žádá smrt pro svou duši. Než takhle žít dál, to ať už raději rovnou přijde konec.

Přání umřít. Není výsadou dávného proroka. (Spíše je výsadou pro nás, že díky bibli smíme nahlédnout tak intimně a hluboko do Eliášova srdce.) Jenže u kolika našich současníků se objevuje totéž přání? Přání umřít. Nevíme o něm, zůstává nám skryto, někdy je vyjádřeno jen velmi nesměle, v náznacích. Ale tušíme vůbec, kolik našich bližních je na tom v tuto chvíli duševně stejně jako Eliáš, usazený pod trnitým keřem? Mladí, dospívající lidé, kteří pro sebe nevidí další cestu světem, jenž nesplnil jejich vznešená očekávání. Lidé zdrcení dopravní nehodou, která je upoutala na invalidní vozík a rozbila všechny jejich plány na sport, cestování, zábavu. Touhu zemřít zakoušejí lidé, v jejichž nitru řádí zlovolní běsi. Anebo lidé nevyléčitelně nemocní, které už omrzela bezcílný pobyt na lůžku. A pak staří lidé, kteří vyhlížejí svou smrt, jen aby nebyli nikomu svou bezmocí na obtíž. Přání zemřít zdaleka není vynálezem moderní doby.

Vyčerpaný Eliáš spřádá myšlenky na svou vlastní smrt. Je unavený. Unavený životem, unavený Bohem. Má všeho dost, nemůže dál. Ale pozor – Eliáš nepomýšlí na sebevraždu. Je pro něj nepředstavitelné, že by sám na sebe vztáhl ruku. Rovněž nepřemýšlí o euthanasii, aby jej někdo jiný takzvaně „milosrdně“ usmrtil. Eliáš si nepřeje zemřít lidským zásahem. Jinak by přece nemusel utíkat před krvežíznivou Jezábelou. Ta by jeho přání zemřít vyplnila raz dva. A s jakou chutí! Eliáš utekl před násilnou smrtí, aby si vyprosil pokojnou smrt od Hospodina. I v těžké chvíli, i ve složité životní situaci si Eliáš uchovává základní důvěru vůči Stvořiteli. On je Pánem nad životem a smrtí, proto se jemu svěruje se svou žádostí. „**Už dost, Hospodine, vezmi si můj život, vždyť nejsem lepší než moji otcové.**“

(4)

Člověk nesmí vzít život sobě ani nikomu jinému. Jedině Bůh má právo život brát, neboť on sám jej rozdává. Eliáš ví, na koho se obrátit se svým trápením, kdy už se ztrácí síly žít dál. Myslím, že i my, až nám jednou bude hodně zle, smíme se stejnou důvěrou vložit svůj život do rukou Pánu Bohu a prosit jej o smrt. Na nikoho jiného se totiž se smrtí obrátit nemůžeme.

Eliáš si přeje zemřít. Pomodlí se a usne. Jeho modlitba je jednoznačná. **Hospodine, vezmi můj život.**

Bůh však Eliášovu prosbu vyřídí po svém. Nepošle anděla smrti, který by ve spánku bezbolestně zastavil tlukot prorokova srdce. Naopak. Hospodin vyšle anděla, který Eliáše probudí.

Tu se ho dotkl anděl a řekl mu: „Vstaň a jez!“

Eliáš se nají a napije, ale opět usne. Jedno povzbuzení mu nestačí. Proto Hospodin posílá dobrého posla podruhé – ano, tak trpělivý a velkorysý je Bůh, že opakuje neúspěšné pokusy o záchranu. Hospodinův posel tedy znovu probouzí Eliáše. Konečně Eliáš vstane, nají se, napije a vyrazí. Myslel si, že už nikdy žádnou sílu k životu mít nebude, a hle, zásoby Božích darů mu vystačí na dlouhých čtyřicet dní. S takovou možností prorok nepočítal. Zdálo se mu, že Boží možnosti jsou vyčerpané stejně jako on, Boží služebník. Jenže Bůh chystá pro Eliáše další

Napsal uživatel Jiří Tengler

Úterý, 11 Březen 2008 15:04 - Aktualizováno Úterý, 22 Duben 2008 14:31

cestu. Čtyřicetidenní putování pouští má připravit kdysi zhrouceného a nyní probuzeného proroka na nové setkání s Bohem. Ne v rachotu, ne v zemětřesení, ne v ohni přichází Bůh, nýbrž promlouvá tichým hlasem. A Eliáš ho slyší, Eliáš mu rozumí, Eliáš jde dál, vrací se mezi lidi vyřizovat poselství pravdy a naděje. Ten, který byl na pokraji smrti a přál si zemřít, nyní opět žije naplno. Žije s Bohem, žije z Boha.

Sestry a bratři, Eliáš je zvláštní postava. Jak už jsem řekl, Bible před námi odhaluje jeho nitro i s oním zvláštním přáním zemřít. Natolik proroka Eliáše vysílil jeho úkol, že má chuť všechno vzdát. **„Nejsem lepší než moji otcové,“** uvádí ve své prosbě, „tak proč bych měl zrovna já konat tu nekonečnou práci a lidi stále znovu a znovu volat k víře a odvracet je od pověřivosti. Než takový úkol, Hospodine, to raději smrt.“ Eliáš není první, kdo takto mluví k Bohu. Dávno před ním už také Mojžíš podobně naříkal.

„Nemohu unést tento lid, je nad mé síly. Když už se mnou chceš takto jednat, raději mne zabij, jestliže jsem u tebe našel milost, abych se nemusel dívat na svoje trápení.“
(Numeri 11,14n)

Mojžíš a Eliáš, dva největší proroci v dějinách Izraele. A oba jsou na pokraji zhroucení. Dva největší zoufalci ve Starém zákoně. Oba dva nevědí kudy dál. Oba dva chtějí vzdát svěřený úkol. Oba dva si přejí zemřít, jen aby už nemuseli nevděčný, neposlušný, nepoučitelný lid znovu přesvědčovat, že Pán Bůh je dobrý. Už je nebaví vykládat o Hospodinově lásce těm, kterým je Hospodin lhostejný.

„Zabij mne“

, prosí Mojžíš,

„vezmi můj život“

, prosí Eliáš. Dva velicí proroci a tak veliké zoufalství. Jenže i v tom zoufalství se svěřují do Božích rukou a nakonec svůj veliký úkol šťastně splní.

V prvním čtení jsme z evangelia slyšeli o Ježíšově proměnění na hoře. Jen se dohadujeme, co přesně se stalo při této tajuplné události. **Kristus se modlil a jeho tvář nabyla nového vzhledu.**

(Lukáš 9,29)

Co člověku změní výraz, co se mu vepíše do tváře? Překvapivá zpráva nebo těžký úkol, veliká radost či veliká starost. Tenkrát na hoře s Ježíšem

rozmlouvali dva muži – Mojžíš a Eliáš; zjevili se ve slávě a mluvili o jeho cestě, kterou měl dokonat v Jeruzalémě.

(30n)

Vždy jsem přemýšlel, co ti dva tak asi mohli Kristu-Mesiáši povídat. Dva největší proroci v dějinách Izraele, Mojžíš a Eliáš. A zároveň dva největší zoufalci. Oba dva kdysi prosili Boha o smrt. Viděli smrt jako řešení kterak se zbavit náročného poslání. Oba dva chtěli vzdát úsilí o

Napsal uživatel Jiří Tengler

Úterý, 11 Březen 2008 15:04 - Aktualizováno Úterý, 22 Duben 2008 14:31

záchranu Božího lidu. Ale Hospodin je podržel, takže mohli dál žít a hlásat Boží dobrotu. A právě tito dva muži, kdysi smrtelně vyčerpaní a zmožení, nyní však oslavení – právě tito dva muži rozmlouvají s Kristem.

Mluvili o jeho cestě, kterou měl dokonat v Jeruzalémě.

Snad jedině Mojžíš a Eliáš dokázali Ježíšovi věrohodně předejít, co ho čeká. Že úkol, který na sebe vzal, bude k neunesení. Že navzdory nadšenému přivítání v hlavním městě ztratí podporu veřejnosti. Že ani přátelé s ním nesetrvají, že zůstane sám. Bude chtít utéci, bude se mu chtít umřít pokojně v ústraní a ne se vláčet někde od soudu na popraviště. Také Ježíš bude mluvit podobně jako Mojžíš a Eliáš.

Má duše je smutná až k smrti,

řekne v Getsemanské zahradě,

Otče, odejmi ode mne tento kalich.

(Mk 14,34.36)

Mojžíš a Eliáš přišli za Ježíšem na horu proměnění, aby jej povzbudili. Aby se s ním podělili o svou zkušenost, že Hospodin své služebníky podpoří. I tehdy, když se jim poklidná smrt zdá jako nejlepší východisko ze všech starostí, Bůh je povede dál. Snad právě díky rozhovoru s Mojžíšem a Eliášem zakončil Kristus svou getsemanskou modlitbu slovy:

AI

e ne, co já chci,

Otče,

nýbrž co ty chceš.

(Mk 14,36)

S důvěrou se svěřil do Božích rukou. A Bůh jeho důvěru nezlamal. Také jemu poslal na pomoc anděla, aby odvalil kámen z hrobu a otevřel před ním novou cestu. Ježíš, který si přál pokojně zemřít, sice nakonec zahynul krutou smrtí, ale nyní opět žije naplno. Žije s Bohem, žije z Boha.

Mojžíš, Eliáš Tišbejský a Ježíš Nazaretský. Nejsme takoví velikáni jako oni. A přeci jim rozumíme. Zakoušíme podobnou slabost, která nám brání pokračovat v životě podle našich představ. Je toho na nás hodně, nevíme si rady, máme chuť ten či onen úkol vzdát a za jediné spolehlivé řešení považovat únik do smrti. Avšak od těchto tří biblických svědků se můžeme učit důvěře, která i svou beznaděj vkládá do rukou Božích. Vždyť nejsme silní sami od sebe, nýbrž žijeme silou, kterou nám dává on. Amen

Lukáš 9,28-36 *167, 1-3; 610; 551; 163; 452* *2 Korintským*

Napsal uživatel Jiří Tengler

Úterý, 11 Březen 2008 15:04 - Aktualizováno Úterý, 22 Duben 2008 14:31

12,9-10

Kázání na 3. neděli v postě, 24. února 2008.

A ještě bonus – během přípravy kázání jsem v jednom komentáři našel přiléhavé verše římskokatolického faráře z Porýní Wilhelma Willmse (1930-2002).

který anděl nám oznámí

že život opět půjde dál

který anděl se dostaví

aby kámen z hrobu sňal